

ITI

Ústecko-chomutovské aglomerace

Analýza rizik

k 30. 6. 2023

Mgr. Jiří Starý

Ing. Nikola Hlavničková

Bc. Petr Mládek

Odd. řízení ITI

Magistrát města Ústí nad Labem

Metodický přístup

Analýza rizik identifikuje možné rizikové faktory implementace nástroje ITI Ústecko-chomutovské aglomerace (ITI ÚChA), které vyplývají pro nositele ITI, případně i další subjekty. Vzhledem k průběžnému sledování vývoje těchto rizik a informování řídicích struktur ITI o potenciálních hrozbách, patří Analýza rizik mezi hlavní nástroje řízení realizace Integrované strategie Ústecko-chomutovské aglomerace (ISg ÚChA).

Východiska pro stávající Analýzu rizik vychází z kapitoly č. 21 ISg ÚChA, kde byla identifikována rizika ještě v přípravné fázi ITI ÚChA. Z důvodu vyhodnocení dosaženého pokroku je zachován stejný metodický přístup a struktura dat. Jedinou a klíčovou změnou je přidání polí pro sledování změny oproti první Analýze rizik (za období 1. 7. 2017 – 31. 12. 2017) včetně odůvodnění, co pokles/nárůst rizika způsobilo či ovlivnilo. Oproti Analýze rizik uvedené v ISg ÚChA byla identifikována i nová rizika, která jsou rovněž průběžně vyhodnocována.

Dle charakteru jsou rizika členěna do několika kategorií:

- Finanční
- Věcná
- Organizační
- Právní
- Komunikační

Pro každé riziko je identifikována jeho významnost (rozmezí 1–5 s tím, že stupeň 1 představuje nejnižší významnost rizika, stupeň 5 nejvyšší). Významné je takové riziko, které může v případě naplnění významně ohrozit či negativně ovlivnit implementaci nástroje ITI Ústecko-chomutovské. Dále je vyhodnocena pravděpodobnost rizika vyjadřující, s jakou pravděpodobností se riziko naplní (opět hodnocení 1-5). Výsledný dopad rizika je součinem významnosti a pravděpodobnosti s tím, že výsledná škála je definována takto:

- 1–6 nízký dopad
- 7–13 střední dopad
- 14–19 vysoký dopad
- 20–25 kritický dopad

Pro každé identifikované riziko jsou hledána opatření k eliminaci rizik s důrazem na rizika, kde byl identifikován nejvýznamnější dopad.

Riziko		Hodnocení rizika					Nositel rizika	Opatření	
Název	Popis rizika	Významnost	Pravděpodobnost	Výsledný dopad	Úroveň rizika	Změna			Odůvodnění
FINANČNÍ RIZIKA									
Nedostatek peněz na spolufinancování projektů ze strany nositelů	Toto riziko spočívá ve špatném odhadu finančních nároků jednotlivých projektů i v chybném odhadu ekonomických ukazatelů a solventnosti nositelů projektů v následujících letech.	4	2	8	Střední dopad	0	S ohledem na postupující implementaci nástroje ITI je obecně naplnění tohoto rizika nepravděpodobné, nicméně zůstává relevantní v kontextu válečného konfliktu na Ukrajině či pandemie Covid-19.	Nositelé projektů	Žádná opatření již nejsou s ohledem na končící programové období 2014-2020 pro toto kritérium relevantní.
Opožděné proplácení finančních prostředků ze strany poskytovatelů dotací	Toto riziko spočívá v opožděném inkasu dotace dílčího projektu, než jaký byl předpoklad (viz finanční plán každého projektu). Může se stát, že proplácení dotace nebo její části bude z různých důvodů na straně poskytovatele dotace opožděno, čímž dojde k narušení předpokládaného vývoje cash flow. To může mít zejména u investičně náročnějších projektů značný vliv i na finanční plán ISg a zejména plnění finančních milníků.	4	2	8	Střední dopad	0	Dosud nebyly evidovány žádné problémy s proplácením žádostí o platbu, nicméně riziko nelze zcela eliminovat např. s ohledem na možné kybernetické útoky a z toho vyplývající technické komplikace.	Nositel ITI - Nositelé projektů	V případě jednotlivých projektů je eliminace tohoto rizika podmíněna zajištěním dodatečných finančních zdrojů, které pokryjí případné dočasné „výpadky“ ve financování jednotlivých poskytovatelů dotací (např. úvěr).

Riziko		Hodnocení rizika					Nositel rizika	Opatření	
Název	Popis rizika	Významnost	Pravděpodobnost	Výsledný dopad	Úroveň rizika	Změna			Odůvodnění
VĚCNÁ RIZIKA									
Nesplnění navržených cílových hodnot indikátorů	Vzhledem k tomu, že indikátory ITI byly navrhovány dříve, než byla zahájena realizace (a často i příprava) projektů, hrozí zde riziko, že cílové hodnoty indikátorů nebudou naplněny. U některých monitorovacích indikátorů rovněž došlo ke změně výpočtu oproti přípravné fázi ISg ÚChA.	5	4	20	Kritický dopad	0	Zatímco u některých aktivit je již nyní jasné, že nebude problematické stanovené hodnoty plnit, např. u SŠ bylo nastavení kapacity naddimenzované a na základě jiného výpočtu. Riziko přetrvává zejména v oblastech s možným nedočerpáním alokace (sociální bydlení, sociální služby). Nesplnění navržených cílových hodnot lze rovněž očekávat v důsledku komplikací u projektu Modernizace tramvajové trati Most-Litvínov.	Nositel ITI	Toto riziko může být minimalizováno zejména včasnou komunikací s příslušnými ŘO, kdy je nutné řešit jednotlivé dílčí problémy a vysvětlovat důvody neadekvátního nastavení v době přípravy ISg ÚChA. Často je to nicméně způsobeno zásahem ŘO (např. v případě výzvy OP VVV na předaplikační výzkum byly vyřazeny některé indikátory, které jsou ale nadále v ISg ÚChA uvedeny). Krajiním řešením je žádost o změnu ISg.
Nedodržení časového harmonogramu	Časový harmonogram je jedním ze zásadních parametrů sledování realizace ITI. Jeho neplnění je rizikem i pro dotčený ŘO a může vést k odejmutí části rezervované alokace. Vzhledem ke zpoždění přípravy programového období lze tyto komplikace očekávat zejména jak na začátku, tak v průběhu realizace ITI.	5	3	15	Vysoký dopad	0	Riziko zůstává v některých případech aktuální a lze očekávat nedočerpání části rezervované alokace. Jsou registrovány problémy v realizaci u projektů IROP či OP D	Nositel ITI	Finanční plán ITI a jednotlivých opatření na jednotlivé roky byl sestaven tak, aby bral v potaz dobu předpokládané přípravy a realizace identifikovaných integrovaných projektových záměrů, nicméně i tak může docházet ke zpoždění či nerealizaci některých projektů.

Riziko		Hodnocení rizika					Nositel rizika	Opatření
Název	Popis rizika	Významnost	Pravděpodobnost	Výsledný dopad	Úroveň rizika	Změna		
Časté změny strategie ITI (finanční plán, rozpočet, indikátory)	Nutnost změn ISg s sebou nese zásadní rizika, jelikož změny ISg budou muset procházet složitým schvalovacím procesem nejen ve vztahu k MMR, ale i ostatním ŘO. Zásadní změny ITI pak mohou mít rovněž vliv na hodnocení při schvalování ISg ÚChA.	2	1	2	Nízký dopad	0	S ohledem na absenci požadavku ŘO IROP týkající se závěrečného narovnání finančního plánu ISg ÚChA již není toto riziko relevantní.	Nositel ITI Žádná opatření již nejsou s ohledem na končící programové období 2014-2020 pro toto kritérium relevantní.
ORGANIZAČNÍ RIZIKA								
Podpora řízení ITI z Operačního programu Technická pomoc	Podpora personálních a administrativních kapacit je hrazena z projektu z Operačního programu Technická pomoc. V případě neplnění některých ze závazků je nositel ITI vystaven riziku sankcí.	2	1	2	Nízký dopad	0	V realizaci je čtvrtý projekt OP TP a zaměstnanci mají dostatečné zkušenosti a kompetence k řízení projektu OP TP.	Nositel ITI Toto riziko lze minimalizovat přenosem zkušeností z obdobných projektů realizovaných v minulém období (realizace předchozích projektů, sdílení zkušeností mezi aglomeracemi, atp.), důkladným studiem metodických dokumentů či konzultacemi v případě nejasností s ŘO.
Vedlejší vlivy a nepředvídatelné události znesnadňující úspěšnou realizaci ITI	Na realizaci ITI může mít zásadní vliv hned několik vnějších faktorů. Mezi ně patří nejednotné nastavení schvalování integrovaných projektů či funkčnost monitorovacího systému, ale i globální makroekonomické změny atd.	2	4	8	Střední dopad	-2	Riziko je stále velmi aktuální s ohledem na válečný konflikt na Ukrajině, který významně ovlivňuje ceny materiálů a služeb v rámci stále nedokončených projektů. S klesajícím počtem projektů v realizaci se ale riziko snižuje.	ŘO OP / Nositel ITI Jedná se o vnější riziko, na které je nutné rychle a adekvátně reagovat v souladu s nastavenými metodickými postupy. Ovlivnit jeho vznik nicméně v naprosté většině případů možné není.

Riziko		Hodnocení rizika					Nositel rizika	Opatření	
Název	Popis rizika	Významnost	Pravděpodobnost	Výsledný dopad	Úroveň rizika	Změna			Odůvodnění
PRÁVNÍ RIZIKA									
Nevyjasněné vlastnické vztahy a další organizační problémy při realizaci jednotlivých projektů	Toto riziko se týká pouze omezeného okruhu většinou investičně náročných záměrů (např. přestupní terminály, revitalizace starých ekologických zátěží), tedy nemůže ohrozit realizaci ITI jako celku, ale pouze realizaci relevantních integrovaných projektů.	3	2	6	Nízký dopad	0	V uplynulém období došlo k výraznému postupu při realizaci a dokončování organizačně náročných projektů. Mnohé projekty již byly úspěšně zrealizovány, nicméně nejen v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině byly evidovány i projekty evidující problémy při své realizaci. Ačkoli riziko nelze nadále zcela vyloučit, jeho pravděpodobnost s ohledem na končící programové období 2014-2020 klesá.	Nositelé projektů	Opatření ve vztahu k nevyjasněným majetkoprávním vztahům již nejsou relevantní s ohledem na pokračující realizaci a dokončování investičních projektů. Organizační hledisko nadále relevantní zůstává v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině. Jedná se o vnější riziko, na které je nutné rychle a adekvátně reagovat v souladu s nastavenými metodickými postupy jednotlivých ŘO.
KOMUNIKAČNÍ RIZIKA									
Slabá podpora ITI ze strany obyvatel a dalších subjektů	Jelikož je ITI novým a relativně komplikovaným nástrojem, lze zejména ze začátku očekávat nedůvěru až nepochopení ze strany politických představitelů klíčových měst, spolupracujících subjektů, žadatelů i veřejnosti.	1	2	2	Nízký dopad	0	Informace o nástroji ITI a jeho pozice byly i nadále posilovány v rámci individuálních konzultací a řady koordinovaných jednání v rámci přípravy období 2021-2027 zejména v rámci tematických pracovních skupin a sdílením informací na webových stránkách nositele ITI.	Nositel ITI	Riziko má jinou pravděpodobnost i významnost u různých cílových skupin, nicméně tím hlavním nástrojem k jeho eliminaci je maximálně komunikace, otevřenost a osvěta.
Nedostatečná publicita na regionální i národní úrovni	Kromě obecného povědomí o nástroji ITI je nutné vnímat i jeho pozici v rámci územní dimenze uplatňované napříč ČR a jeho obhájení vůči široké veřejnosti i např. Evropské komisi.	2	3	6	Nízký dopad	0	Ačkoliv se daří realizovat některé aktivity, dosavadní publicitu stále nelze vnímat jako dostatečnou. Tuto situaci měl změnit národní projekt OP TP, který nakonec nebyl realizován.	Nositel ITI	Opatřením je informační kampaň jak u jednotlivých integrovaných projektů, tak u ITI jako celku – na úrovni MMR ČR, a to zejména s důrazem na příklady dobré praxe.